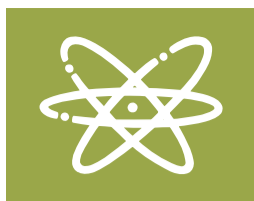

Nobel Creations

Konstnärliga tolkningar av Nobelpriset 2019

Av:

Nobel Creations

FYSIK

Nobelpriset i fysik 2019 belönar:

JAMES PEEBLES

”för teoretiska upptäckter inom fysikalisk kosmologi”

MICHEL MAYOR OCH DIDIER QUELOZ

”för upptäckten av en exoplanet i bana kring en solliknande stjärna”

Fysikpriset 2019 handlar om universum och dess historia. En del av priset handlar om teorier om hur universum har utvecklats och vad det består av. Det verkar till exempel finnas ”mörk materia” och ”mörk energi” som vi ännu inte vet vad det är. Den andra delen av priset handlar om planeter i andra solsystem. Upptäckten av en planet kring en stjärna som liknar vår egen sol väcker frågor om det kan finnas liv på andra håll i universum.

Nobel Creations

KEMI

Nobelpriset i kemi 2019 belönar:

JOHN B. GOODENOUGH
M. STANLEY WHITTINGHAM
AKIRA YOSHINO

”för utveckling av litiumjonbatterier”

Kemipriset 2019 handlar om utvecklingen av litiumjonbatteriet, en teknisk revolution. Pristagarna har utvecklat ett uppladdningsbart, lättviktsbatteri som ändå är tillräckligt kraftfullt för att användas inom många olika områden, till exempel mobiltelefoner, pacemakers och elbilar. Möjligheten att lagra energi från förnybara energikällor så som sol och vind i batterier öppnar upp för hållbar energianvändning. För att lyckas med detta behövde pristagarna övervinna svåra utmaningar, inte minst att tämja den reaktiva litiumatomen.

Nobel Creations MEDICIN

Nobelpriset i medicin eller fysiologi 2019 belönar:

WILLIAM G. KAELIN JR
SIR PETER J. RATCLIFFE
GREGG L. SEMENZA

”för deras upptäckter av hur celler känner av och anpassar sig efter syretillgång”

Medicinpriset 2019 handlar om vad som händer i cellerna om de får för mycket eller för lite syre. När mängden syre ökar eller minskar inuti en cell måste den anpassa sig. Pristagarna har tagit reda på vilka reaktioner som då sker i cellen, vilka ämnen som är aktiva och hur de påverkar varandra. Dessa upptäckter har gett oss ny kunskap om människans fysiologi, det vill säga hur våra organ och vävnader fungerar, såväl som ökad kunskap om olika sjukdomar, som till exempel blodbrist och cancer.

Nobel Creations LITTERATUR

Nobelpriset i litteratur 2018 belönar:

OLGA TOKARCZUK

*”för en berättarkonst som med encyklopedisk lust gestaltar
gränsöverskridandet som livsform”*

Olga Tokarczuk är en av Polens mest välkända och hyllade författare. Hon är utbildad psykolog och skriver romaner, noveller och poesi. Olga Tokarczuk inspireras av kartor och att se världen ovanifrån. Det är ofta de polska landskapen och historierna som är i centrum, men berättelsernas teman berör oss alla. Hennes mästerverk *Jakobsböckerna* (2014) är en historisk roman om den karismatiske sektledaren Jakob Frank. Den ger en storslagen skildring av 1700-talets Europa, och håller samtidigt upp en spegel mot vår egen tid.

Nobel Creations LITTERATUR

Nobelpriset i litteratur 2019 belönar:

PETER HANDKE

*”för ett inflytelserikt författarskap som med stor språkkonst har utforskat
periferin och människans konkreta erfarenhet”*

Peter Handkes författarskap sträcker sig över 50 år och innehåller romaner, essäer, dagböcker, pjäser och filmmanus. I flera verk undersöker han minnet av de döda och sitt eget ursprung. I romanen *Berättelse om ett liv* (1974) berättar han kort men kärleksfullt om sin mamma efter att hon begått självmord. Men Handkes verk är också fyllda av en upptäckaranda – att se världen på nya sätt. Han har beskrivits som en platsens och vandringens berättare, men det är inte centrum han skildrar utan landsbygden och storstädernas utkanter.

Nobel Creations

FRED

Nobels fredspris 2019 belönar:

ABIY AHMED ALI

”för hans insats för fred och mellanstatligt samarbete, särskilt för hans avgörande initiativ för att lösa gränskonflikten med grannlandet Eritrea”

Mellan 1998–2000 pågick mellan Etiopien och Eritrea en väpnad konflikt, som bland annat handlade om gränsdragningen mellan länderna. När Abiy Ahmed blev Etiopiens premiärminister 2018 återupptog han fredssamtalen med Eritrea, vilket ledde till ett fredsavtal. Abiy Ahmed har även engagerat sig i andra fredsprocesser i Öst- och Nordöstafrika, och i Etiopien har han genomfört viktiga reformer för att tillgodose de mänskliga rättigheterna.

Nobel Creations EKONOMI

Riksbankens pris i ekonomisk vetenskap
till Alfred Nobels minne 2019 belönar:

ABHIJIT BANERJEE
ESTHER DUFLO
MICHAEL KREMER

”för deras experimentella ansats för att mildra global fattigdom”

Ekonomipriset 2019 handlar om att bekämpa fattigdom. Priset belönar forskning som hjälper oss att förstå hur vi på ett effektivt sätt kan bekämpa den globala fattigdomen. Pristagarna har hittat nya metoder för att ta reda på vilken hjälp som fungerar bäst för att, bland annat, förbättra elevers skolresultat eller barns hälsotillstånd. Resultaten av pristagarnas noggrant utformade fältexperiment har dramatiskt förbättrat vår förmåga att bekämpa fattigdom.